

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Законопроект за народната просвета, №454-01-64, внесен на 15.12.2014 г. от н.п. Валери Жаблянов и група народни представители.

Във връзка с писмо от Комисията по образование и наука, изпратено на електронната ни поща на 16.12.2014, с искане за Становището ни по Законопроект за народната просвета, внесен на 15.12.2014.

На първо място бихме искали да попитаме, как се предполага да се обсъжда закон от 135 стр., внесен два дни преди заседанието на Комисията по образование?

Въпреки това си направихме труда, оказа се не чак толкова трудно да прехвърлим текстовете на внесения Законопроект, тъй като установихме, че е съвсем идентичен, буквално копиран от Законопроекта за предучилищното и училищното образование. Разликите са твърде малко и само в някои положения и детайли.

Питаме, каква тогава е целта на внасянето на този тъй наречен „нов проект“? Защо вместо това, просто не се внесат предложения за промени към Законопроекта за предучилищното и училищното образование от народните представители, автори на „новия“ проект?

Съвсем накратко, основните разлики, които забелязахме са:

- В статута на някои „специализирани извънучилищни звена“ и по точно този на Ресурсните центрове, които в чл. 52, ал. 8 са посочени като държавни извънучилищни звена.

Искаме да попитаме вносителите с какви или по точно с чии средства предвиждат да се издържат въпросните държавни специализирани извънучилищни звена? И дали това не са специалните средства отделяни от бюджета за децата със СОП и предназначени да обезпечат специалната им подкрепа, в свободно избраните от тях и родителите им градини и училища.

Защо и какво налага вместо децата, с тези средства да се обезпечава държавен статут на специални директори и извънучилищни структури?

Но най-важното, което искаме да попитаме е, какви средства са предвидени да влизат след детето и ученика със специални образователни потребности в масовата детска градина или училище?

Докога на гърба на децата и с отделяните за тях публични средства ще се издържат извънучилищни структури, и то далеч от тях, чак на областно ниво, ще се плащат заплати на директори, режийни на сгради и персонал, а родителите на децата с увреждания ще се унижават да се молят по цяла година да им се осигури поне един ресурсен, за поне няколко часа седмично. И ще плащат на частно на ресурсния учител, след училище всички останали необходими на децата им часове ресурсна подкрепа? Докога ще плащат на частно услугите на логопеди, психолози, тифлопедагози, рехабилитатори и всички останали специални педагози и специалисти?

Децата със специални образователни потребности нямат нужда от посредничеството на специални директори и специални звена. Единственото, от което имат нужда е специални средства, над средния ЕРС за останалите деца, да вървят след тях и да влизат в свободно избраното от тях училище, най-често това е най-близкото и

удобното, особено предвид липсата на достъпна архитектурна среда. И не само, а защото там са децата, с които са израснали, приятелите им, защото това обикновено е логичния избор на повечето родители.

Крайно време е да се спре с това, родителите да биват принуждавани да обикалят по градини и училища и да се унижават да се молят да приемат децата им!

Крайно време е да се спре, деца с увреждания да биват гонени и прехвърляни от училище на училище, защото след тях не вървят необходимите **специални** средства за осигуряването на необходимите им специални учители!

А липсата им, да води до нарушаването на учебния процес за всички деца.

Крайно време е принципът „парите следват детето“ най-накрая да се приложи и по отношение на децата със специални образователни потребности, за да се гарантира на практика, не само на хартия, равния достъп до свободно избраното училище, без да се налага да се преследват буквално из цяла България подкрепящите педагози и специалисти по областни и регионални учреждения.

Бихме искали дебело да подчертаем, че от специалността на децата със специални образователни потребности трябва да следва единствено специална подкрепа от специални педагози и специалисти, осигурени им там, където е детето, в градината или училището, като за целта след детето трябва да вървят специални средства. А не да се издържат специални структури и директори.

Други разлики, които открихме в новия Проектозакон:

- **Изчезнало е неясно защо ПРИОБЩАВАЩОТО образование и се използва термина „включващо“.**

Основната разлика между включващото и приобщаващото образование е, че първото се отнася до „включването“ единствено на децата с увреждания, без системата да променя себе си, детето или успява да се включи или не. Във втория вариант детето или отпада или просто присъства уж „включено“. **Приобщаващото образование** е за всички деца, то носи ползи за цялото общество, защото действително поставя детето в центъра и подчинява системата на него, а не обратното. **Основният принцип на приобщаващото образование е, че различността е ценност, богатство, а не пречка и проблем.**

- **Липсва и текстът на чл. 7, ал. 1 от Законопроекта за предучилищното и училищното образование, в който е записано, че приобщаващо образование е неизменна част от правото на образование.**

А с този текст за първи път в нормативната ни уредба на толкова високо ниво се гарантира правото на адекватно и подходящо образование за всяко дете и ученик, независимо от различните им образователни потребности, които могат да се дължат на увреждания, хронични заболявания, невладеене на български език, дарба, девиантно поведение и други. Образование, което гарантира равнопоставеност и достойнство за всяко дете или ученик, при упражняване правото им на образование.

Конституцията гарантира правото на образование на всеки, но не и на различния. Той би могъл да упражни това си право единствено, ако успее да се приспособи към общото образование, да се промени и да стане НЕразличен и вписващ се в калъпа на системата.

Именно принципите на ПРИОБЩАВАЩОТО образование са тези, които са в състояние да променят досегашния остарял образователен модел, според който системата е център, детето или се приспособява или отпада. Да започнат промени, така че образователната ни система да стане адекватна на съвременните обществени ценности и потребности, да

стане гъвкава и приспособима към потребностите на всяко дете, да е в състояние да развие силните му страни и да го изгради като самостоятелна личност с умения и способности за успешна реализация.

- Стандартите са заменени с настоящите Държавни образователни изисквания. С какви мотиви и защо, не разбираме!
- Разписано е също така, че Общата и Допълнителна подкрепа ще се осъществява от екипи към Регионалните управления. Регионалните управления какво по-напред ще правят, ще управляват ли, ще инспектират ли, ще контролират ли, или ще осъществяват Общата и Допълнителна подкрепа за децата? Защото тази им многофункционалност и сега е факт, факт е и липсата на подкрепа за децата!
- Върнати са и настоящите количествените оценки във 2 и 3 клас.

Защо? Защо е необходимо да се побъркват децата от ранна възраст, да се превръщат в бележкари и да зубрят на всяка цена, за едната Оценка?!

Оценката ли е цел на образователната система или да се спечели детето за знанието, да се подкрепи като личност с творчески способности, да се открият заложбите и интересите му, да се подкрепят и развиват. За да израсне със самочувствието на успешна личност, способна да се реализира и да е полезна и за себе си и за обществото си?

С уважение:
Теодора Пиралкова

Дата: 17.12.2014 год.

Председател на УС на НАЦИОНАЛЕН АЛИАНС „УСМИХНИ СЕ С МЕН“ – РОДИТЕЛИ И ПРИЯТЕЛИ НА ДЕЦА С УВРЕЖДАНЯ ОТ СТРАНАТА

Адрес за обратна кореспонденция: